

KAŠTÁNEK

2/2021

Poklady stáří

Milí čtenáři, je to už hodně dlouho, co jsem jako kaplan valaškokloboučský vyrazil se svými rodiči zimní krajinou bohatou na sněh běžkovat. Při řeči došlo i na vážná témata. Tatínkovi, který si postěžoval na přibývajících léta a stesk po učitelské profesi, jsem předložil sportovní podobnosti. Pobyt člověka na zemi se dá při troše fantazie přirovnat k hokejovému zápasu. Jako se hokej hraje na třetiny po dvaceti minutách, tak se náš život

obvykle dělí na tři velká (podobně dlouhá) období: čas růstu a dospívání, zaměřený na studium a hledání vlastního místa na Zemi (cca 25-30 let), produktivní období před odchodem do důchodu, zaměřené na práci, rodinu a věrnost velkým závazkům (cca do 60) až nakonec, dá-li Pán, přijde stáří jako závěrečná etapa, zaměřená na předávání zkušeností, pokorné přijímání ztrát a intenzivní duchovní život. Každé z těchto období má své vlastní priority a význam, ale celkové hodnocení života – stejně jako při hokeji

– velmi často závisí na úsilí vynaloženém v posledních minutách, dnech a letech. Mám za to, že závěrečná „třetina“ života je svým způsobem nejdůležitější. Duchodový věk člověka není určen k pěstování nostalgie vůči pohádce mládí, kterou nenávratně odvál čas, ani k dohánění toho, co jsme na světě nestihli užít kvůli práci a výchově dětí. Aktivně prožívané stáří by spíš mělo být časem zvědavého vyhlížení cílové pásky, radosti z dosažení průběžných výsledků a sbírání sil pro velké finále.

Na cestě životem jdou mladí a staří vedle sebe a navzájem se potřebují. Slovníkem papeže Františka nám církev připomíná, že „jedině díky staré generaci mohou mladí lidé objevit své kořeny a jediné díky mladým mohou staří lidé znovu snít.“ Ani v odlišných podmínkách dnešní doby bychom neměli ztratit cit pro hodnotu mezigeneračního soužití, které ještě nedávno patřilo v našich krajích k normálu. Každý grunt na vsi mívával výměnek, nebo aspoň nějakou vedlejší světničku, aby mohli staří rodiče žít a dožít mezi svými. Vědomé rozhodnutí zůstat stárnoucím členům rodiny nablízku – i za cenu určitých osobních obětí – není důležité jen pro jednu stranu. Reálná blízkost stařečků a stařenek se totiž až na výjimky blahodárně projevuje tím, že do atmosféry našich životů přirozeně vnáší vzácné kořeny hlubší solidarity a lidskosti. Cenné je také svědectví, které nám mohou všichni seniori nabídnout ve své křehkosti. Stáří lze to-

tiž chápat v duchovním horizontu jako věk příhodný pro spolehnout se na Boha. Když slábně tělo, paměť i jiné schopnosti, ukazuje se reálná závislost člověka na Bohu, a ten se tak stává pro všechny kolem sebe jakýmsi zrcadlem volajícím k modlitbě. Být nablízku prarodičům velmi často znamená spojit své síly s láskou církve, která díky zkušenosti Velikonoc umí smysluplně doprovázet lidi až na samotný práh smrti. Přitom je důležité vědět, že „člověk, který stárne, se neblíží ke konci, nýbrž k tajemství věčnosti. Aby mu porozuměl, potřebuje se přiblížit Bohu a žít ve vztahu s Ním.“ (papež František)

Co platí v rodině, dá se vztáhnout i na společnost jako celek. Ruku v ruce s tím, jak bude vzhledem k demografickému vývoji a pokroku medicíny průměrný věk obyvatel narůstat, neměli bychom jen rozšiřovat kapacity specializovaných pobytových zařízení, kde se staří lidé často cítí opuštění, smutní a v podstatě zbyteční. Spíše se učme opravdově doceňovat poklady stáří a hledejme cesty k zajištění asistenční kontinuity mezi vlastní domácností seniorů a externími službami bez dramatických zlomů (domácí zdravotní péče). Věnujme čas naslouchání příběhům, které uchovala paměť našich sousedů – jejichž tváře ozdobil čas vráskami a stříbrem ve vlasech – dokud nám je mohou vyprávět.

Žehná vám otec Tomáš

Když už života je jen maličko

Otec Tomáš psal ve svém úvodníku o běhu lidského života a prožívání jeho částí až do té poslední, kdy se člověk přibližuje tomu největšímu a zásadnímu Setkání – setká-

ní s Pánem Tvář v tvář... s Tím, kdo ho stvořil, kdo ho miluje odvěkou nepředstavitelnou láskou, provází ho všemi jeho dny a toužebně očekává jeho návrat Domů...

Pracuji v hospici na Svatém Kopečku a doprovázím lidi v jejich umírání. Často jim říkám: „Všechno to krásné, co jste tu prožili, lásku ke svým drahým – to všechno si vezmete s sebou a tady na zemi necháte všechno, co se nepovedlo, všechnu bolest a slzy.“ Mnohdy jsou to lidé, kteří nemůžou uvěřit tomu, že toto není konec, ale teprve začátek něčeho tak nádherného, že si to ani nedokážeme představit a vysnit, přestože tuto touhu po životě s Ním ve věčném štěstí vložil Bůh – milující Otec, do každého lidského srdce.

Mnozí z nich Boha ani Jeho lásku nepoznali, někteří mají aspoň jiskřičku víry a naděje, někteří víru, naději i lásku. V jejich blízkosti zakouším intenzivní Ježíšovu přítomnost. Jeho slova, že je v každém trpícím bratru a sestře, jsou tady hmatatelná. Opravdu se „dotýkám Kristových ran“ a taky věčnosti. Je to nesdílitelné. Tajemství utrpení a smrti je veliké a posvátné, a tak jako každý člověk je naprosto jedinečný i způsob, jakým odchází z tohoto světa, je jedinečný. Ale každý potřebuje láskyplnou oporu, úctu a přijetí ve svém prožívání utrpení, bezmoci, loučení. Moje služba jim je láskyplná blízkost a ne-

ustálá modlitba, zprostředkování duchovní posily ve svátostech, útěcha a pohlazení. Být Šimonem i Veronikou na jejich křížové cestě, zůstat do konce...

Všichni v této paliativní péči děláme, co můžeme, aby nemocným bylo co možná nejlíp na těle i na duši. To největší koná Pán – nese všechno to těžké spolu s člověkem a zároveň tajemně koná jako Spasitel: uzdravuje rány, otvírá srdce, odpouští a objímá milosrdenstvím. Být toho svědkem je velická milost! Všichni ti lidé, které jsem doprovázela na práh Otcova domu, jsou pro mě DAREM. Nějak se „otiskli“ do mého srdce – ve své pokoře a statečnosti, úsměvem v bolestech, láskou a vděčností, slzami loučení. Všichni lidskostí v křehkosti a slabosti. A pravdivostí, protože na lůžku v hospici už není prostor na nic než na pravdu o sobě a o svém životě – jaký byl, jaký je teď a co můžu udělat ještě proto, jaký bude dál. Rozloučení s rodinou – slova lásky a odpuštění – přináší pokoj a smíření. Na tváři se objevuje zvláštní krása, která je odrazem krásy duše...

Pavla Palásková, Citov

Tichá vzpomínka

Dne 12. dubna jsme se s láskou a úctou rozloučili mší svatou s naší sestrou Danuškou Dreiseitlovou. Každé loučení je smutné, ale ani smrt nemusí být zlá, pokud jí předchází dobrý život.

Slova ze smutečního oznámení „Bud vůle Tvá“ naší Danušku provázela celý život. V naší farnosti (stejně jako mnozí, kteří ji v odchodu předešli) zanechala hluboké stopy, a to jak v osobním životě, tak ve službě Bohu. Dlouhá léta vedla každý čtvrtek modlitbu růžence v našem kostele. Se smutkem i radostí budeme vzpomínat na chvíle s ní strávené. Několikrát jsme společně navštívili Pražské Jezulátko v kostele Panny Marie Vítězné v Praze. Na každou pouť se moc

těšila a užívala si ji. Jejím velkým přáním a touhou bylo navštívit Turzovku, poutní místo na Slovensku. Tato pout' se kvůli situaci okolo koronaviru neuskutečnila, i když ji otec Tomáš plánoval. Až někdo z nás, nebo naše farnost na toto místo zavítá, budeme na Danušku v modlitbě pamatovat.

Její víra, láska a oddanost Bohu a Panně Marii byla vždy příkladná. Vždy brala život jako dar, s nímž máme zacházet obezřetně. Je mnoho těch, kteří chtějí sedět s Kristem u jednoho stolu, ale málo těch, kdo s ním

chtějí nést kříž. Danuška nesla svůj kříž s pokorou a láskou. Vždy dovedla potěšit slovem, skutkem nebo úsměvem. Také Pán byl k ní milosrdný, nezemřela osamocena, ale doprovázely ji modlitby otce Tomáše a farníků. Za to patří všem (i personálu Domova Na zámečku) poděkování.

Milosrdný Bože provázel jsi Danušku celý život. Děkujeme, že jsi obrátil bolest jejího umírání v radost věčného žití.

Děkujeme také všem, kteří prošli v přátelství jejím životem.

Farníci

Jedinečná šance pro nemocný svět

Velikonoce 2021

Bohoslužby Velikonočního pondělí byly letos velmi komorní. V rámci střídání věřících v kostele se jich účastnili pouze farníci, kteří by jinak neměli příležitost slavit při liturgii Kristovo vzkříšení. Kázání otce Tomáše vám přinášíme v mírně rozšířeném znění.

Sestry a bratři, bezprostřední reakce Maří Magdalény, která přišla v neděli ráno ještě za tmy jako první k Ježíšovu hrobu, zněla: Vzali mého Pána a nevím, kam ho položili. O několik hodin později se ukáže, jak to vlastně bylo, když Marie a její dvě společnice se srdcem jásajícím poklekly u nohou vzkříšeného Pána. Zastavme se ale nad prvním dojmem z prázdného hrobu. Prozradí nám něco velmi důležitého nejen o tíživé atmosféře dané hodiny. Ježíšovo tělo je pryč, vidí Magdaléna v ranním šeru. Kdo ho odnesl? No, to je přece jasné – pomyslí si žena plná důvtipu. Představitelé velerady, kteří postavili k hrobu vojáky, zařídili přes noc likvidaci památky na odsouzeného kazatele. I naše dějinná zkušenost potvrzuje logiku tohoto úsudku. Oběti politické

nenávisti přece bývají pronásledovány až za hrob. O jejich smrti se před pohřbem obvykle nedoví ani nejbližší příbuzní. Pochování bývají tajně, pod anonymním jménem a na neznámém místě – často v hromadných hrobech. Stačí vzpomenout příklad pátera Josefa Toufara z 50. let. Ježíšovým nepřátelům muselo být opravdu velkým trnem v oku, když zjistili, že mu jeden z členů velerady zařídil důstojné místo posledního odpočinku – novou hrobku ve skále uprostřed zahrady, která byla všem na očích.

Dnešní evangelium pokračuje dál takto: *Někteří ze stráže přišli do města a oznámili velekněžím všechno, co se stalo. Ti se shromáždili se staršími, poradili se a dali vojákům hodně peněz s pokynem: „Říkejte: ‚V noci přišli jeho učedníci a ukradli ho, zatímco my jsme spali.‘ A doslechne-li se to vladař, my ho uchlácholíme a postaráme se, aby se vám nic nestalo.“ Oni vzali peníze a udělali, jak byli navedeni (Mt 28,11-15).* Otázka zní: Co všechno oznámili vojáci velekněžské dvojici? Nevíme, kdy přesně odešli reportovat do města. Podle evangelisty Matouše byli strážci přítomni, když na místě nastalo zemětřesení a nadpřirozená síla odvalila u vchodu do hrobky velký kámen. Pokud by mužové na stráži spali, popisované události by je spolehlivě probudily. Pohled na zářícího anděla jim prý naprosto vyrazil dech (srov. Mt 28,4). Samotné vzkříšení Ježíšova mrtvého těla není na žádném místě v Písmu zachyceno. Máme však k dispozici podivuhodnou relikvii ve formě Turínského plátna, do něhož byl Ježíš zabalen po své smrti na Velký pátek večer. Jak víte, ani současná věda si bez víry ve vzkříšení nedokáže vysvětlit, jak mohlo před tolika staletími dojít k vytvoření prostorového obrazu umučeného těla, který tvoří různá míra zahnědnutí miniaturních chloup-

ků na povrchu lněného materiálu. Zajímavé vysvětlení naznačují věřící znalci fyziky. Ti totiž popisují vzkříšení Krista jako událost na pomezí viditelného a neviditelného světa, která s sebou nese likvidaci (náhlé zmizení) Ježíšova mrtvého těla. Je známo, že při ztrátě hmoty dochází v našem viditelném světě k uvolnění energie. Kristovo vzkříšení proto logicky doprovázel velice zřetelný záblesk tepelného a světelného záření, jehož intenzita byla nepřímou úměrnou vzdálenosti látky od povrchu mizejícího těla. Obraz na Turínském plátně tak vlastně odráží zář tajemství, při kterém všemohoucí a dobrý Bůh navždy zlomil moc smrti. Je s podivem, jak mohli vojáci všechny tyto úžasné skutečnosti popovídat velekněžím a potom se nechat podplatit, aby to jednoduše zapřeli. Částečně to možná souvisí s tím, čeho jsme si všimli hned na začátku. Těch lidí bylo proč se obávat. Na druhou stranu nevíme, jaké tíživé existenciální okolnosti mohly ony žoldáky motivovat k plnění řady jiných povinností jejich služby. Něco mi říká, že to mohli být lidé závislí na každé minci, kterou jim panstvo pohodilo, a proto se neodvažují jejich chování soudit. Ze světa bohužel známe řadu situací, kdy jsou lidé ve své bídě zneužíváni. Stačí pomyslet na tváře zoufalých migrantů, kteří v naději na lepší budoucnost dali své poslední peníze převaděčům. Těm pak často vůbec nezáleží na tom, jestli jejich klienti zemřou uprostřed moře na lodi nebo udušení v kamionu. Jiným příkladem je zpráva z našeho prostředí, podle níž prý kvůli ekonomickým dopadům pandemie začíná v České republice přibývat prostituce. Tváří v tvář těmto skutečnostem zní radostné velikonoční aleluja jako jedinečná šance pro nemocný svět. Ježíšovo dílo vykopení totiž není důležité jen kvůli naději na budoucí věčný život v nebi. Pán chce, aby

všichni – kdo uvěřili jeho zmrtvýchvstání – aktivně přiložili ruku k dílu při budování Božího království uprostřed národů. Tak se naše velikonoční víra stane životním programem. *Pane Ježíši, bleskem slávy oblečený, zachraň nás před pokušením odvrátit zrak, neslyšet*

nárek a nekonat to, k čemu nás ve světě voláš. Mezi tvými učedníky přece nejsou blahoslavení ti, kdo mají rádi klid a vlastní pohodlí, ale ti, kteří se s důvěrou ve tvé vítězství angažují při tvorbě podmínek k pokojnému životu pro všechny.

Cesta světla

Tímto číslem Kaštánku prokládáme sérii vybraných obrazů z velikonoční cesty světla, která se nachází na Svatém Hostýně. Volně navazuje na křížovou cestu, při které na 14 zastaveních provázíme Pána Ježíše od Piláto-

va soudu až ke hrobu. Cesta světla má opět 14 zastavení: od zmrtvýchvstání Pána po seslání Ducha svatého. Obě pobožnosti jsou vhodné k rozjímání po celý rok.

Večerní vůně šáronské růže

Velký pátek 2021

Obřad „Ukládání Krista do hrobu“ pochází z byzantské liturgie. Já jsem se s ním sezná-

mila na webových stránkách Komunity blahoslavenství, kde jej každoročně prožívají jako součást slavení velikonočních svátků. O jeho uskutečnění v naší farnosti jsem poprvé začala uvažovat při žehnání kříže na farní zahradě v Rokytnici o Velkém pátku loňského roku. Tehdy jsme stáli pod křížem, kde Ježíš v nevýslovné lásce a v nepředstavitelné bolesti umíral za každého z nás. Uctili jsme tento symbol Kristovy oběti a naší spásy tak jako předtím v kostele při velkopáteční liturgii a otec Tomáš při tom pustil krásnou nahrávku, kterou právě pro tento obřad nazpívali členové Komunity blahoslavenství. V té chvíli jsem si přála být Marií Magdalénou a smět uctít všechny ty rány a nějak vyjádřit lásku plnou vděčnosti. Právě tato píseň byla tím silným impulsem i inspirací a říkala jsem si, když máme farní zahradu a v ní kříž, jestli by nebylo možné prožít společně i zmíněný obřad. Našla jsem si jeho průběh a pak jsem celý rok toto přání v sobě nosila. Jsem moc ráda, že s jeho uskutečněním otec Tomáš souhlasil a že mě v jeho realizaci podpořil. Děkuji mu za to. Modlila

jsem se, abych pobožnost, kterou jsem nikdy neviděla ani nezažila, dokázala připravit tak, aby byla krásná a důstojná. Všechno jsem svěřila Panně Marii. Vnímala jsem, že mě opravdu vede, a to i v drobných detailech. Tato nová zkušenost s její mateřskou péčí mě zároveň dojímalá. Za její přání považuji i to hlavní – totiž přinesení sochy Krista z kostela. To by mě samotnou nenapadlo, ani v Komunitě blahoslavenství to nedělají.

Vše jsem pečlivě a s velkou radostí připravovala. Osobně jsme oslovila i některé ze známých farníků, abych je pozvala a zapojila. A pak nastal ten večer...

Poté, co jsme při zapadajícím slunci skončili křížovou cestu kolem kostela, přešli jsme na farní zahradu. Socha zmučeného Pána již byla položena pod křížem. Jeho bělostné tělo

nehybně spočívalo v trávě pokryté rosou. Jako by celá příroda odrážela Boží majestát a zároveň pokoj po skončeném utrpení. V průvodu jsme společně k soše Pána přinesli růže k uctění pěti Kristových ran, miskou s květinami a další miskou s vodou a olejem ze šáronské růže ze Svaté země, který symbolizoval myrhu a další vonné oleje. V průvodu jsme ke kříži donesli i plátno a svíci jako příslib vzkříšení – záře nedělního jitra. Jde o službu lásky, kterou tenkrát pro Ježíše vykonal Josef z Arimatie, Nikodém, apoštol Jan a samozřejmě jeho maminka Maria, Marie Magdaléna i další ženy, které známe z Janova evangelia. Obestoupili jsme Pána pod křížem a vyslechli úryvek z evangelia o Ježíšově pohřbu. Poté jsme položili pět růží na rány Ježíšových rukou, nohou i ránu v srdci. Každý z účastníků pak způsobem, jaký si zvolil, mohl na Kristovo mrtvé tělo položit další květinu a větvičkou namočenou ve voňavé vodě ho potířit. Jen těžko pro tyto chvíle hledám slova, která by vyjádřila mé pocity. Jsem vděčná za možnost prožít hluboké setkání s milovaným Pánem za zpěvu modlitby o lásce člověka k Bohu a Boha k člověku.

Moc mě také potěšilo, že mezi účastníky byli zástupci všech obcí a tři děvčata z Brodku. Jejich zapojení bylo tak milé a něžné. Po zapálení svíček u kříže jsme přikryli Pána plátnem a uložili zpět do oltáře Božího hrobu v kostele, kde během Bílé soboty odpočíval zahrnutý květinami, láskyplnou pozorností a modlitbou. Ještě dlouho jsem vnímala nádhernou vůni šáronské růže na svých rukou (mimochodem i ona je zmiňovaná v Písni písní, jejíž část byla zhudebněná právě pro tuto chvíli). Věřím, že i v našich duších zůstala vůně lásky, kterou jsme se „dotýkali“ Ježíše a On nás.

Pavla Palásková, Citov

Svátek nebo všední den?

Často v tuto dobu slyšíme větu: „Tak svátky jsou za námi a zase tu máme všední dny.“ Ano, máme tu všední dny, ale i každý jediný všední den můžeme prožít jako svátek. Každý den je pro nás darem od Pána, v každém dni můžeme najít radost, šířit pokoj a udělat to, k čemu jsme doposud neměli třeba odvahy: oslovit znepráteleného souseda, omluvit se někomu, komu jsme někdy ublížili, říci někomu, že ho máme rádi. Tím vším se náš den stane malým svátkem.

Jistě znáte modlitbu „Bože, ty jsi zdroj dokonalého pokoje“. Bylo by krásné, kdybychom se snažili podobat Pánu Ježíši tímto postojem. Modlitba pokračuje „dej mi sílu překonávat zlo dobrem“, odpouštět a šířit pokoj. Tato modlitba vede k dokonalosti. Naše chování, postoje mimo jiné velmi ovlivňuje hudba. Možná si ani neuvědomujeme, jak velmi působí na naše duchovno. Dobrá hudba nás může dovést ke krásnému prožitku. Ať už je to hudba duchovní, třeba zpěv našeho otce Tomáše, hudba při adoracích, zpěv pana Drábka při mši svaté, krásná filmová hudba či novoroční koncert vídeňských filharmoniků atd. To vše udělá náš den svátkem. Záslužné je udělat hezký den každému, koho nám Pán postaví do cesty,

ať úsměvem, milým pohledem, drobnou pomocí. Jistě se nejde jen radovat, k životu patří i smutek, bolest, odříkání, ale zkusme být pro své okolí zdrojem lásky a pokoje.

Miluška Mrázková, Rokytnice

Velikonoce mého mládí

Na lukostřeleckém odpoledni v Brodsku jsem slíbil, že napíši příspěvek do Kaštánku. Slib plním. Vzpomínek z mládí je hodně. Tak nyní, když se pomalu blíží Velikonoce, přináším krátkou vzpomínku

na to, jak to bylo před 70 lety, když mně bylo 10 let.

Velikonoce probíhaly skoro stejně jako dnes, děti měly jiné starosti než dospělí. V době postní se lidé opravdu postili, o

masité stravě ani nemluvě, ono maso ani nebylo. Pamatuji si, že jsem ráno, než se šlo do školy, utíkal do kostela. Rozdíl byl v tom, že za nás na mši ve všední den bylo šest ministrantů a kostel byl plný dětí. Dnes ve všední den nemá kdo sloužit u oltáře a kněz si všechno musí zastat sám. Před Velikonočním ponděním jsme šli celá parta kluků k řece Bečvě na vrbové proutky. Někdy nám trvalo i celé odpoledne, než jsme vybrali ty nejvhodnější pruty. Nesměly se lámat a musely být pružné. Nejdříve jsme pletli tak zvané osmeráky, později mě pan Vrtěl naučil plést vinutý tatar. Od té doby musím každý rok ales-

poň jeden tatar uplést.

Na Velikonoční pondělí jsme šli do kostela s tatarem někde ukrytým. A hned, jak jsme vyšli z kostela, pustili jsme se za děvčaty, obešli jsme všechny spolužačky, které jsme rádně vyšlehali. Děvčata před námi s výskáním utíkala, někdy jsme za nimi museli na půdu, když se před námi schovávala. Od děvčat jsme dostávali vajíčka, někdy krásně malovaná.

Snad si se mnou vzpomenou i jiní dříve narození a podělí se s námi o své vzpomínky.

Josef Ulehla senior, Rokytnice

Poděkování

Stejně jako loni ani letošní Velikonoce neproběhly tradičně, a proto bych chtěla poděkovat Pavle Paláskové, že přišla s nápadem a sama zorganizovala obřad „Ukládání Krista do hrobu“. Ačkoliv osobní účast na velikonočních obřadech tímto nemůže být vyvážena, společné uctění Ježíšovy oběti a uložení Jeho těla do hrobu učinilo pro mne tyto Velikonoce nezapomenutelnými. Za poslední rok se řada z nás asi zúčastnila (snad až příliš) mnoha pohřbů a právě tento jediný pohřeb na Velký pátek mi dává naději a sílu společně se svatým Pavlem vyznat: „Jestliže jsme spolu s Kristem zemřeli, věříme, že spolu s ním budeme také žít.“ (Řím 6.8) Pavli, děkujeme!

Miluška Hrnčířiková, Rokytnice

OTEVŘELY SE JIM OČI A POZNALI HO

Adolf Kajpr

(5. července 1902 Hředle – 17. září 1959 Leopoldov)

Páter Adolf Kajpr byl český jezuita, katolický kněz, horlivý kazatel, zpovědník, duchovní vůdce, publicista a vydavatel katolického tisku. Vyjadřoval se nejen k ústředním tématům katolické víry, ale také k soudobým společenským a politickým tématům. Za své názory byl vězněn nacisty (1941 - 1945) i komunisty (1950 - 1959). Po devíti letech v komunistických žalářích, ve věku 57 let, zemřel „v pověsti svatosti a mučednictví“. Dne 4. ledna 2021 byla ukončena první (diecézní) fáze blahorečení Adolfa Kajpra.

Jaký byl Adolf Kajpr? Měl dar slova. Vždy zaujal svými vyhraněnými názory, rád polemizoval, žil „maximální křesťanství“. Celý život jej provázely těžké životní zkoušky. Adolf Kajpr se narodil 5. 7. 1902 v Hředlich

jako druhý ze dvou bratrů, 12. 7. 1902 byl pokřtěn v kostele sv. Vavřince v nedalekém Žebráku. Ve čtyřech letech osiřel. Vyrůstal se svým bratrem u tety v Bratronicích, kde také chodil do obecné školy. Doma rád četl a ve škole vyprávěl kamarádům. Ministroval v bratronickém kostele. Po ukončení obecné školy nádeničil na statku, učil se ševcem a následně vstoupil do učení ve mlýně Roučmída. Tam dojížděl gymnaziální profesor z Prahy, který si všiml zvědavého a inteligentního mlynářského učně, povzbuzoval ho ke studiu a začal ho také sám vzdělávat, mj. v latině a řečtině. Dříve než mohl Adolf Kajpr doopravdy studovat, absolvoval prezenční vojenskou službu v československé armádě. Poté, ve věku 24 let, byl přijat na Arcibiskupské gymnázium v Praze, spravované jezuiti.

Po sextě vstoupil do noviciátu Tovaryšstva Ježíšova, který strávil v letech 1928 - 1930 na Velehradě. Současně se také připravoval k maturitní zkoušce, kterou vykonal s vyznamenáním. Dne 15. 8. 1930 složil na Velehradě řádové sliby. V letech 1930 - 1932 studoval filozofii v belgickém Egenhovu a 1932 - 1936 teologii v rakouském Innsbrucku. Tam přijal dne 26. 7. 1935 kněžské svěcení. O několik dní později slavil primici v kostele sv. Ignáce v Praze a v kostele Všech svatých v Bratronicích. Bezprostředně po závěrečných zkouškách byl na rok vyslán na třetí probaci do francouzského Paray-le-Monial.

Od r. 1937 Adolf Kajpr žil a pracoval u sv. Ignáce v Praze. Plnil své povinnosti v řádové komunitě, působil v pastorači, vedl exercicie. Vyučoval křesťanskou filosofii

na Arcidiecézním bohosloveckém učilišti pražském. Stal se redaktorem čtyř řadových časopisů, do nichž sám přispíval: Obrození, Dorost, Nové směry a Posel Božského Srdce Páně. List Dorost vzbudil r. 1939 nevoli okupantů, když se na titulní straně objevila fotomontáž, na níž Kristus – Héraklés přemáhá trojhlavého psa Kerbera, v jehož tlamě byl nakreslen hákový kříž, symbol nacismu. Redaktoři Alois Koláček SJ a Adolf Kajpr byli opakovaně napomínáni gestapem. V březnu 1940 byl Koláček zatčen, v dubnu byl Dorost zastaven. Kajprovi však na mládeži záleželo natolik, že začal vydávat bez souhlasu úřadů oběžník Nové směry. Svě čtenáře povzbuzoval k víře, naději a autentickému vlastenectví. V únoru 1941 se Kajpr postavil proti tomu, když se kolaboranti dovolávali sv. Václava, aby jim zdůvodnili své pojetí sounáležitosti Čechů k Říši. Tím přitáhl pozornost gestapa, na jehož pokyn bylo vydávání listu zastaveno.

20. 3. 1941 byl Kajpr zatčen kvůli „štvavým a nenávisným“ článkům proti Říši. Nejprve byl vězněn na Pankráci, následně v Terezíně, pak opět na Pankráci. V září 1941 byl transportován do koncentračního tábora Mauthausen, kde pracoval v hrůzném kamenolomu. V květnu 1942 byl převezen do Dachau. Zde bydlel do konce války na tzv. kněžském bloku. Pracoval mj. v komandu plantáže. V době „osobního volna“ překládal Nový zákon, jeho překlad byl však nacisty zničen.

Dne 29. 4. 1945 byl Dachau osvobozen. O necelý měsíc později, 21. 5. 1945, byl Kajpr transportován do vlasti, vrátil se ke sv. Ignáci v Praze. Pro své postoje obdržel 12. 8. 1947 od prezidenta republiky dvě státní vyznamenání.

Dne 15. 8. 1945 složil Kajpr čtvrtý řehol-

ní slib a stal se profesorem Tovaryšstva Ježíšova. Byl vyhlášeným kazatelem, vedl duchovní obnovy a exercicie. Obnovil vydávání listu Dorost. Vzápětí se však stal výkonným redaktorem periodika Katolík, který se stal vedle kazatelny hlavní tribunou, z níž šířil evangelium, své pojetí křesťanského života i apoštolátu a postřehy o současnosti. Již v únoru 1948 bylo toto periodikum prohlášeno za protistátní a reakční a bylo mu odňato povolení k tisku.

Dne 14. 3. 1950 byl Kajpr zatčen kvůli „štvavým“ článkům proti lidově demokratickému zřízení a navíc i kvůli „rozvraceným“ homiliím a „špionáží“ ve prospěch Vatikánu. Procesem měl být také připraven zásah proti všem mužským řeholím (tzv. akce K). Soudní líčení se konalo 31. 3. a 5. 4. 1950. Kajpr vystupoval statečně, pravdivě a střídmě. Byl shledán vinným z velezrady a odsouzen na 12 let do žaláře a k dalším doplňujícím trestům.

Po odsouzení byl Kajpr vězněn nejprve na Pankráci, poté na Mírově, ve Valdčicích a nakonec v Leopoldově na Slovensku. Svědectví spoluvězňů hovoří o Kajprově hluboké víře a neokázalé zbožnosti, o jeho duchovních promluvách určených uvězněným kněžím, o exhortacích posílaných tajně laikům, o exerciciích, o přípravě tajných noviců Tovaryšstva Ježíšova a o životě s uvězněnými jezuity, o vztazích k vězňitelům i spoluvězňům, o přednáškách a diskuzích ve věci filozofie, liturgie či literatury. Dne 13. 9. 1959 jej při procházce postihl infarkt myokardu. Byl převezen na vězeňskou marodku, zde jej postihl druhý infarkt. 17. 9. 1959 Adolf Kajpr zemřel. Byl pohřben v Leopoldově na vězeňském hřbitově do hrobu, který byl označen pouze jeho číslem. Až v době Pražského jara bylo jeho tělo exhumováno, pře-

vezeno do Prahy a 25. 10. 1968 uloženo do řádové hrobky na Vyšehradě.

Soudní proces byl v průběhu let opakovaně přezkoumáván. Až 16. 12. 1993 byl Kajpr definitivně soudně rehabilitován.

Na podzim 2017 byl zahájen beatifikační proces Adolfa Kajpra. Dne 22. 9. 2019 byla předložena pražskému arcibiskupovi žádost, aby bylo zahájeno šetření o životě a mučed-

nické smrti Božího služebníka Adolfa Kajpra. Téhož dne byly také Kajprovy ostatky umístěny v kostele sv. Ignáce. Diecézní fáze byla slavnostně ukončena dne 4. 1. 2021 a procesní akta, přeložená do italštiny, byla předána na Kongregaci pro svatořečení v Římě, kde bude proces pokračovat.

Hana Calábková, Rokytnice.

Modlitba Bože Otče vpravdě svatý

Bože Otče vpravdě svatý, chválíme Tě, neboť všichni, kdo se přimykají ke Kristu a jsou s ním jednoho Ducha, žijí v Tvé přítomnosti a vyznařují Tvou svatost. Děkujeme Ti, že jsi tuto milost dal i svému služebníku Adolfu Kajprovi. Slovem i příkladem vedl své současníky k maximálnímu křesťanství a byl kvůli tomu pronásledován, týrán a vězněn v nacistických koncentračních táborech i v komunistických žalářích, kde pro víru v Tebe zemřel.

Prosíme Tě proto, abys oslavil své jméno tím, že nám církev představí Adolfa Kajpra jako příklad hodný úcty a následování. Vyslyš pro jeho přimluvu modlitby, jež Ti předkládáme, a dej, abychom i my dospěli k hlubokému obrácení, porozuměli své současnosti a dokázali jí vydávat pravdivé a účinné svědectví o milosrdné lásce Boha Otce, Syna a Ducha svatého. Neboť Ty žiješ a kraluješ na věky věků. Amen.

Svatý Josef aneb Nepokradeš

Z kázání P. Adolfa Kajpra SJ

Mluvíme-li o deskách Desatera, představujeme si obvykle dvě, na jedné jsou tři přikázání a na druhé je jich sedm. První tři určují a regulují náš poměr k Bohu, ostatní určují a regulují náš poměr k člověku, k bližnímu, jak říkáme, ve skutečnosti to však znamená ke každému člověku. Ukazují, že život člověka sestává z různých složek, do kterých mu druhý nemá zasahovat, které mu nemá brát. V každém ostatním přikázání je obsaženo jakési „Nepokradeš!“ Páté nám připomíná, že nesmíme bližnímu brát jeho život a jeho zdraví. Osmé, že mu nesmíme brát jeho čest

nebo možnost pravdivého poznání věcí. Šesté a deváté chce zabránit, abychom rozvraceli jeho soužití rodinné atd. Každé provinění proti bližnímu je tedy tak nebo onak krádež, ale protože v sedmém se jedná o věci viditelné, na nichž je krádež na první pohled patrná, mluvíme o krádeži ve vlastním slova smyslu právě jen při sedmém. Jde prostě o hmotné statky, které člověk potřebuje k tomuto pozemskému životu. Jde o hodnoty, které lze tak nebo onak vyjádřit penězi... U ostatních to nejde...

„Pravda osvobodí vás,“ říká Kristus Pán. To znamená, že náš život může být šťastný jen

tehdy, je-li zbudován na pravdě, tj. na uznání našeho správného poměru k Bohu, na uznání známé pravdy, vyslovené svatým Augustinem: „Stvořils nás, Pane, pro sebe a nepokojné je srdce naše, dokud nespočine v tobě.“ Již jsme asi mnohokrát slyšeli tato slova. Nikdy jim však nechceme věnovat pozornost a raději snášíme ten neklid, všechnu úzkost, kterou máme např. před jakoukoliv sebenepatrnější zkouškou, než abychom začali žít opravdu pravdivě, než abychom začali skutečně pracovat poctivě, soustavně a vytrvale (např. pokud se týče té zkoušky). Pak bychom byli určitě spokojenější, protože není spokojenějšího pocitu nad vědomí, že jsme splnili svou povinnost. Pak bychom se také žádných zkoušek nebáli.

Nevím, jak mnoho je zde posluchačů studentů. Ti, kteří nemají žádných zkoušek před sebou, si asi zase řeknou, že se jich to netýká. A přece se to týká nás všech. Závěr našeho života je takovou zkouškou, kterou každý z nás musí skládat a na kterou také třeba myslet. A platí o ní totéž jako o těch dílčích zkouškách, že totiž ji uděláme tím snáze, čím častěji si na ni vzpomeneme. A to i tehdy, když nám např. zrovna nehučí bombardovací letadla nad hlavou nebo když nezuří nějaké epidemie... Pak bychom také snadno zachovávali sedmé přikázání a takřka instinktivně bychom vycítili bez dlouhých výkladů, co na nás žádá. Žádá např. na studentech – opět jsme u nich - aby poctivě studovali, protože je to nepoctivost, a proto hřích proti sedmému přikázání, když se pak ucházejí o jakékoliv místo, pro něž nejsou připraveni, a které proto nemohou s úspěchem zastávat. Žádá na každém, aby plnil řádně povinnosti svého povolání...

A nyní bychom se měli zadívat na svatého Josefa... To je takový velký poctivec, u něhož bychom se mohli naučit všechno opravdu

potřebné, u něhož bychom se naučili správnému poměru k práci, majetku a penězům, tedy všemu tomu, co se týká sedmého přikázání. Málo toho o něm víme, a to, co víme, není podle lidských měřítek příliš skvělé. Pochází sice z královského rodu, ale je chudý tesař, je dělník. Je to velký „mlčenlivec“, v evangeliu nemáme ani jediné jeho slovo. Jen vždy rozkaz Boží: Udělej to a to. A Josef beze slova poslouchá a plní, co mu bylo rozkázáno. Josef by byl asi řekl jako později Petr: „Zlata a stříbra nemám.“ A přece nejdrahocennější bytostí, které kdy existovaly na naší zemi, Panna Maria a malý Ježíšek, byly svěřeny jeho ochraně. Žil v jejich blízkosti, pracoval pro ně, staral se o ně jistě bezvýhradně, opravdu z celého svého srdce.

PÁN MŮJ A BŮH MŮJ!

Otče Tomáši,

k Tvému kněžskému svěcení, narození-
nám i svátku přejí farnici mnoho Božího
požehnaní a trpělivost s námi.

Jaké výhody nabízí kněžské povolání?
Platově budeš - jako vysokoškolák – na
nejnižším stupni. Pracovní doba bude po
celý týden bez omezení, volné soboty ne-
znáš a v neděli budeš mít nejvíc na pilno.
Budeš mít hodně práce a malý plat. Ale
hlady nezemřeš, a co budeš k životu a
práci potřebovat, to budeš mít.

Budeš mít vědomí a jistotu, žeš nasadil
své životní síly na nejdůležitějším úseku
pro zajištění existence lidstva. Těch, kteří
vyrábějí a vymýšlejí novou techniku, vět-
ší komfort, je dost, ale těch, kteří by uči-
li lidi lidsky žít, je naprosto nedostatek.
Tisícům pomůžeš vyrůst v lidi, v osob-
nosti. Tisícům pomůžeš najít sebe sama.
Tisícům pomůžeš vychovat děti, založit
rodinu, přejít přes přeje a úskalí života.
Tisícům budeš linkou důvěry, důvěrní-

kem a rádcem v nejpalcivějších osobních
problémech. Tisícům pomůžeš, aby umě-
li kolem sebe vytvářet ovzduší evangelia:
nesplácet zlo zlem, ale léčit je dobrem, či-
nit jiným, co chceme, aby jiní činili nám.
Tisícům pomůžeš, aby se stali lidmi a žili
dobře na zemi a šťastně v nebi.

Každý, kdo poznal dobrého kněze a zís-
kal od něj pomoc a vedení, by se měl cítit
dlužníkem: jsem povinen pomáhat, aby tu
byli kněží, kteří by mohli pomáhat zase
dalším. Na každém z nás záleží, jestli
mezi námi kněžská povolání dozrají: jak
se budeme na tento úmysl modlit, jak bu-
deme sami žít jako celí křesťané, jak bu-
deme zacházet s kněžími. Pojďme s touto
záležitostí každý v tichosti svého srdce k
oltáři, k Ježíši a prosme se vši vroucnos-
tí: Pane, vzbud' v nás pochopení pro své
kněžství.

*Zpracováno podle p, Ladislava Simajchla
Immaculata č. 128*

Maminko – děkuji

Věra Gajdošíková

Maminko – děkuji...

*Za sedřené ruce děkuji ti,
jež pro nás svou hebkost ztratily.*

Jak vyjádřit, co moje srdce cítí?

*Umět tak vrátit aspoň na chvíli tu dobu,
kdy jsme ještě byli děti –
a tobě ještě nezšedl vlas.*

*Však léta pádí – tak nedočkavě letí -
a poznaly všechno kolem nás.*

Jen tvoje láska – je stejná stále,

V proměnách času nic ji nezkaží.

*Máš stejně ráda svoje dítě malé –
i tehdy, když ti z domu odchází.*

Tak co nám zbývá? –

*Jen poděkovat za ni a snažit se
odvděčit se aspoň malinko.*

*At za to všechno sám Ježíš tě chrání
a dá ti zdraví...*

Díky - maminko!

Vezmi a čti

Duchovní slovo (nejen) pro lektory

Mši svatě předsedá kněz, celebrant – stojí na místě Kristově, jedná „in persona Christi“, koná zázrak Eucharistie tím, že proměňuje chléb a víno v Tělo a Krev našeho Pána podle jeho výslovné závěti, ve které stanovil, jak se chce s námi setkávat až do konce časů. V Eucharistii je pravý Bůh a pravý člověk uprostřed nás, stává se nám nápojem a pokrmem, lékem pro život věčný a pojítkem jednoty.

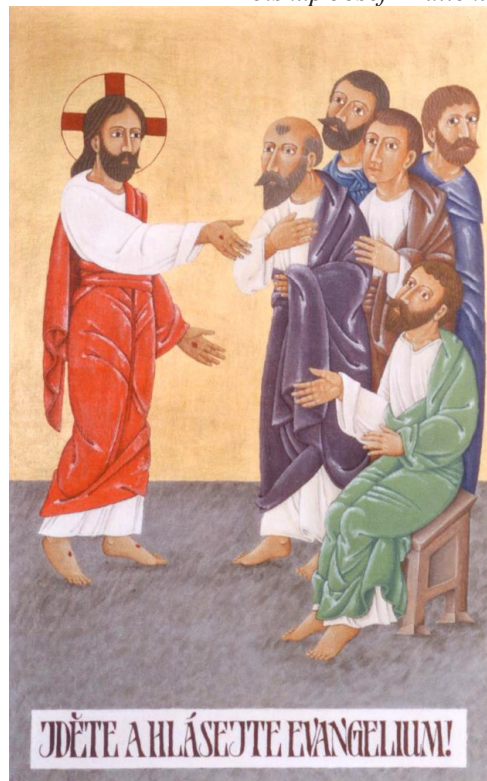
Ptejme se, kdo jiný při mši svaté kromě kněze zastává významnou roli? Je to jistě varhaník, schola, sbor (varhany, hudba, zpěv mohou silně pozvedat srdce věřících k Bohu). Jsou to zcela jistě i akolyté, kostelníci, ministranti a také všichni věřící v přítomném shromáždění, kdo se podílejí na zpěvu mešních písní, ordinárii a žalmů. Patří k nim všichni, kdo společně odpovídají na výzvy celebranta, vyslovují modlitby, přímluvy, zpívají rezponziální žalmy po prvním čtení, i ti, kdo přinášejí obětní dary a připravují důstojnou výzdobu a úklid kostela.

Mezi nimi ale zvláště důležité místo zaujímají lektori. Vždyť kromě kněze i skrze jejich hlas a vnitřní spoluúčast sám Bůh mluví k lidem a dotýká se jejich sluchu, rozumu i srdcí. Cílem je, aby všichni, každý ve své roli, se snažili být co nejlépe připraveni, protože jen tím se bohoslužba stává krásnější, důstojnější, stává se pravdivým zážitkem živé víry. Bůh si od nás zasluhuje to nejlepší, co jsme schopni mu dát. On se nám jako první dokonale daroval celý a bez výhrad, do krajnosti, na život a na smrt... Obsah Písma může lektorům otevírat hlubší formaci svědomí při jejich zpytování před

svátostí smíření. Braní jména Božího nadarmo je proti přikázání Desatera. Může je inspirovat k otázce, „zda nevyslovuji Boží Slovo nadarmo“, zda „vím, co říkám a koho cituji“. Mohu zkoumat i způsob své řeči v běžném životě, zda odpovídá službě, kterou konám jako nástroj v hlásání Božího Slova. Měli bychom se tedy zpytovat i v oblasti sklonů k mnohomluvnosti, k posuzování či pomluvě, k užívání nepravdivých, vulgárních, hněvivých, urážlivých či neslušných slov. Pěstovat si stále vědomí, že svůj jazyk a ústa nabízíš pravidelně Slovu vdechnutému Duchem Svatým a k posvátnému úkolu je číst a oznamovat. Komu bylo více svěřeno, od toho se bude více vyžadovat.

Jan 7, 14 – 18, Mt 5,18 – 19

biskup Josef Hrdlička

JDĚTE A HLÁSEJTE EVANGELIUM!

Varhany, které snesou nejpřísnější kritiku

V neděli 30. 5. 2021 uplyne 40 let od smrti rokytnického pana faráře, Jana Machálka, který mezi námi působil od roku 1950 do roku 1981. Při této příležitosti bude za zemřelého kněze sloužena mše svatá. Z jeho bohaté činnosti vybíráme pro čtenáře Kaštánku zprávu farní kroniky o budování nových varhan.

Na podzim roku 1962 začala sbírka na nové varhany, do 1. 1. 1963 se vybralo 10 000 Kčs. Večer 13. 1. 1963 přijeli varhanáři z Brna obhlédnout kůr. Původní rozpočet byl 168 000 Kčs, měly být uhrazeny ve splátkách. V roce 1963 se počítalo se splátkou 70 000 Kčs a díky velikonoční sbírce chybělo do této sumy jen 800 Kčs. Jenže 2. 6. se už mluvilo o nákladu 190 000 Kčs. Vybráno bylo asi 40 procent. V srpnu už bylo shromážděno na varhany 84 500 Kčs. Podařilo se získat souhlas konsistoře KCT i krajského památkového úřadu ke generální rekonstrukci varhan. Projekt počítal s třimanuálovým nástrojem kuželovo-pneumatické soustavy s 20 rejstříky a dalšími dvěma rejstříky připravenými pro jazykové píšťaly. Práci v ceně 193 00 Kčs měla firma Dřevo podnik města Brna začít ve 4. čtvrtletí 1963 a skončit do 31. 10. 1964. Dispozici navrhl přítel p. Machálka, varhanní specialista, p. Antonín Laník ze Šaratic, který jej povzbuzoval zvláště v roce 1964. Když musely být práce v dubnu pozastaveny pro nesouhlas krajského památkového úřadu s rozšířením kůru, napsal mu: „Radím Ti, milý Jene, pusť se do toho hned, do stavby hlavního stroje, i kdybys měl udělat bankrot. Hlavní věc, když nástroj bude stát, však Pán Bůh Tě neopustí a pan děkan z Přerova jistě taky otevře kapsu. Jsem přesvědčený, že budou Ti tyto varhany dělat službu a pan Horký bude na ně velmi rád hrát.“

První dvě faktury se platily varhanářům v prosinci 1963 (na 120 000 Kčs). Na „varhanním“ účtu bylo uloženo 94 500 Kčs. V pátek 31. 1. 1964 došla 3. faktura za varhany (8 900 Kčs) a byl dovezen prospekt (byl zatím postaven u Božího hrobu). Během ledna se na varhany vybralo dalších 4 800 Kčs a do Velikonoc dosáhla výše darů 119 00 Kčs. (23. 2. ohlášky: „Píšťal bude asi 2 000. Tolik stovek budou ještě stát varhany. Teda každému dárci bude hrát tolik píšťal po celá tisíciletí, kolik věnoval na tento nástroj, někomu více, jinému málo, někomu nic.“) Za dobrodince byla sloužena ranní mše svatá každý pátek. Změna velkoobchodních cen platná od 1. 4. 1964 nepříznivě zasáhla i do stavby varhan, i když firma všechny práce a píšťaly zhotovené do 1. 4. 1964 kalkulovala cenou platnou do tohoto data. Rozpočet se vyhoupl na 271 000 Kčs. Aby se ušetřilo, byl prostřednictvím firmy odprodán elektrický ventilátor starých varhan do farního kostela v Miroslavi a některé použitelné součásti do Lesnice u Zábřehu na Moravě.

V srpnu se ve farnosti rozšířila fáma, že místo velkých varhan objednal farář jiné. Tomuto nařčení se farář bránil 9. 8.: „Již vloni jsem řekl, že celé toto dílo varhan je na památku příchodu sv. Cyrila a Metoděje. Není pravda, že jsem musel objednat jiné, menší varhany kvůli kůru! Jen hrací stůl bude stát uprostřed, ale jinak se nic nemění!“

V úterý 29. 9. byly zahájeny práce na přestavbu kůru, vysekány díry pro traverzy, kladeny hurdisky, betonování atd. - vše svépomocí. „S vypětím všech sil se pracovalo. Bohu díky to nejtěžší je za námi. Bez pomoci ochotných farníků by to bylo nemožné provést. ... Zač se to platí? Z 11 000 za

staré varhany! To pohltí jen materiál. Kdyby se platila práce, dělalo by to velké tisíce!“ 19. a 20. 10. se kladla podlaha a dokončovaly se zednické a elektrikářské práce na kůru. 21. 10. byla z Brna přivezena první část varhan a důkladně byl uklizen kostel, aby se při usazování píšťal neprašilo. Dne 22. 10. byly přivezené části vytaženy po trámech na kůr a 23. 10. přijeli z Brna 4 montéři, kteří se ubytovali na faře, kde se také stravovali. Mše sv. se časově posunuly tak, aby mohli pracovat celý den.

Vlastní montáž III. manuálu skončila v úterý 17. 11. 1964. Zpožděná dodávka píšťal z Kutné Hory posunula o měsíc původně předpokládaný termín zahájení prací. Na nové, byť ještě nedostatečné varhany se poprvé hrálo v neděli 22. 11. o svátku sv. Cecílie. Do 26. 11. varhanáři nasadili ještě 350 píšťal (mixturu a choralbas) a tím ukončili první etapu prací. Celkem bylo v roce 1964 za varhany vydáno 204 392 Kčs, sbírky a dary činily 164 500 Kč.

Zůstal dluh 40 432 Kčs, na jehož úhradu vypomohly půjčkou farnosti Ostrava – Hrabová a Přerov, soukromě půjčil faráři 12 000 Kčs pan Alois Švec.

Stavba druhé části varhan a prospektu začala 7. 6. 1965, přijeli 3 montéři z Brna a 1 z Kutné Hory. Dne 20. 6. začali dokončené varhany ladit. Kolaudace se uskutečnila 7. 7. 1965. O novém nástroji se psalo v Lidové demokracii 1. 9. 1965 - Vzácny nástroj v rokytnickém kostele:

„Rokytnice u Přerova se může právem pochlubit s vzácnými třimanuálovými varhanami o 20 rejstřících, které byly vybudovány v místním kostele. Dispozice byla navržena p. A. Laníkem a vychází z principu diferencovaných nástrojů, progresivně navazuje na dosud nepřekonanou barokní tradici. Technické a výtvarné vypracování, jehož autory jsou varhanáři Dřevo podniku z Brna, snese nejpřísnější kritiku.“

Výbrala Anička Smětalová, Rokytnice

Poutní místa

Ráda navštěvuji poutní místa, zvláště ta, která jsou zasvěcena Panně Marii. Jsou nejrozšířenější v celém světě, například v brněnské diecézi z celkového počtu 61 je 33 zasvěcených Panně Marii. Poutní místa jsou svědky křesťanské kultury národa. Z víry a úcty rostl vztah lidí k těmto místům důvěrného setkávání s Bohem. Naše poutní místa jsou velmi rozdílná, některá umělecky bohatá, jiná zcela prostá. Někdy jde o okázalou stavbu a někdy to může být třeba jen studánka. Poutními místy se také stávají rodné domy papežů. V naší blízkosti se nacházejí hned tři významná poutní místa – Velehrad, Svatý Kopeček a svatý Hostýn. Zvláště svatý Hostýn je nám velmi milý, spojení s tímto místem máme pouhým pohledem. Je pro nás velkou posilou. Když jsem byla hospitalizovaná v přerovské nemocnici, často můj pohled směřoval k Panně Marii, která mi byla velkou útěchou.

V Čechách rádi pravidelně navštěvujeme s manželem poutní místo Svátá Hora u Příbrami. V úctě chováme i poutní cesty, které někdy konáme jako pokání za naše hříchy. Také poutní cesty vedou hluboko do naší historie. Již v roce 1351 uskutečnil Karel IV., císař římský a král český, spolu s arcibiskupem Arnoštem z Pardubic pěší procesí z Prahy do Staré Boleslavi. Symbolicky předal sv. Václavovi do vlastnictví korunu a správu české země. Svatováclavskou kapli v katedrále sv. Víta, vysvěcenou roku 1367, nechal vyzdobit a určil ji jako místo úschovy českých královských korunovačnických klenotů.

Na závěr dnešního povídání použiji slova Jana Graubnera, arcibiskupa olomouckého, z prvního vydání knihy Poutní místa Moravy a Slezska: „Ze srdce přeji každému, aby zakusil pravý příchod poutníka, který může být

obdarován, který umí otevřít srdce, občerstvuje, naplňuje nadějí a pokojem.“ A jestli bývalo zvykem z pouťi přinést perníkové srdce, kéž se po návratu podaří obdarovat všechny blízké tím, co naplňuje poutníka po setkání s Bohem.

Snad budeme brzy při farních poutích opět navštěvovat tato nám drahá místa, zvláště se těším na společnou farní pouť s otcem Tomášem na svatý Hostýn, ale třeba také do Majetína, poklonit se slovanským věrozvěstům Cyrilu a Metodějovi. Upřímnou modlitbou budeme prosit, aby nám tato setkání byla dopřána.

Marie Vodičková, Rokytnice

Král dvojího lidu

Tak se viděl český král Jiří z Poděbrad a stejný název mu dávají historikové. Ti mu také dávají titul husitský král pro jeho kališnickou víru. Ze všech těchto důvodů zaujímá Jiří z Poděbrad výjimečné postavení v českých dějinách a v Evropě vůbec. Jako jediný monarcha vyznával veřejně kalich v nábožensky rozdělené zemi, což mu způsobilo velké komplikace ve vnitřní i v zahraniční politice.

Určitě stojí za to zamyslet se nad tím právě nyní, pět a půl století po jeho smrti (22. 3. 1471). Tehdejší Evropa neznala nic takového, jako je náboženská, a tím vlastně také ideologická snášenlivost v dnešním slova smyslu, a pochopení pro odlišnost toho druhého. Takový člověk byl prostě kacír a proti nim vyhlášovali papežové středověké doby křížovou výpravu a dávali je do klatby. Být jiný než ostatní prostě znamenalo riskovat velké potíže.

Je skoro až neuvěřitelné, že se Jiří-

mu podařilo jeho "kacířský stát" ubránit. K obraně si jako realista zvolil prostředky diplomatické, nikoliv vojenské. Roku 1464 vydal s pomocí humanisty Antonia Marinioho manifest pod názvem "Smlouva o nastolení míru v celém křesťanstvu". Ten dovezlo české poselstvo z Jiřího příkazu do západní Evropy. Byl to jediný projekt mírové smlouvy mezi státy, který vytvořil panovník a ne nějaký utopický snílek. Tento dokument, dnes bychom řekli jakási "charta pro Evropu", navrhoval vytvoření unie nezávislých států, které by se navzájem nevměšovaly do vnitřních záležitostí a koordinovaly svou politiku za pomoci dohodnutých mechanismů. S papežem jakožto politickým faktorem dokument nepočítal. To rozlítlo tehdejšího papeže Pia II., protože papežové byli tehdy nejrespektovanější autoritou křesťanstva. Proto odmítl Jiřím navrhovaný dokument s tím, že kacír Jiří nemá právo něco "řádným" křesťanům navrhovat. Naopak nařídil Jiřimu, aby se vzdal kalicha a vrátil se zpět ke katolické víře. Jiří odmítl a ubránil svůj trůn i proti křížovým výpravám, které proti němu Pius II. vyhlásil.

I když po smrti Jiřího z Poděbrad přijali čeští stavové na trůn katolickou dynastii polských Jagellonců, relativní náboženská snášenlivost vydržela v českém státě až do tragické bitvy na Bílé hoře. Již v době poděbradské se vytvořila českobratrská církev, která odmítala násilí v protikladu s dřívějším náboženským fanatismem táboritů a Jana Žižky. Postoj vzdělanců té doby nejlépe vystihuje životní krédo mocného feudála Viléma z Pernštejna: "S Římany věřím, s Čechy

držím, s bratřími umírám."

Jiřího odkaz přetrval věky a domnívám se, že takové mezinárodní organizace jako jsou OSN, EU a Rada Evropy se mohou oprávněně považovat za dědičky myšlenek českého krále Jiřího z Poděbrad. To činí z krále Jiřího osobnost nadčasového významu.

Ovšem i papežství prodělalo velký

myšlenkový vývoj. Z bojovných papežů středověku se stali hlasatelé humanismu, míru a lásky mezi lidmi, což v současné době potvrzuje i cesta papeže Františka do Iráku. Hodnotíme ji jako zásadní milník ve snaze o dialog mezi křesťanstvím a islámem.

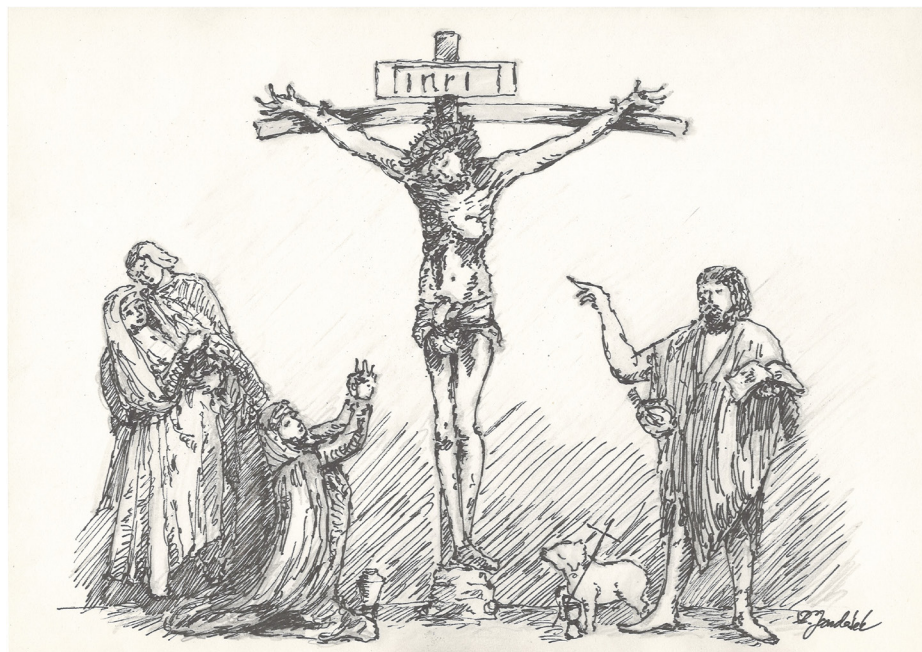
Dalibor Jandásek, Rokytnice

Kristův kříž, spása lidstva

Náš Pán byl rozdrcen smrtí, ale tím prorazil cestu k jejímu zničení. Sám se podrobil smrti a podstoupil ji z vlastní vůle, aby touž smrt proti její vůli potřel. Náš Pán totiž vyšel a nesl si kříž, jak to chtěla smrt. Na kříži však zvolal mocným hlasem a vyvedl mrtvé z podsvětí, i když se smrt vzpírala. Skrze tělo, které přijal, jej smrt zabila. Ale stejnou zbraní dobyl nad smrtí vítězství. Jeho božství se skrylo v lidství a utkalo se se smrtí. Ta zabila

i byla zabita: zabila život přirozený, ji však zabil život nadpřirozený. Protože by Pán nemohl bez těla propadnout smrti ani by ho bez těla nemohlo pohltnout podsvětí, přišel k Panně, aby si z ní vzal nástroj těla a otevřel jím brány podsvětí. S tělem, které přijal, vstoupil do pekel, uchvátil jejich bohatství a vyplnil jejich poklady.

Tak přišel k Evě, matce všech živých. Ona je vinice, jejíž ohradu otevřela smrt – dokonce

vlastníma Evinýma rukama – aby ochutnala její plody. Takže Eva, matka všech živých, se všem živým stala zdrojem smrti. Vykvetla však Maria, nová réva, lepší než byla stará réva Eva; a v ní se usadil nový život, Kristus. A když smrt po svém zvyku přišla s jistotou sklízet, netušila, že ve smrtelném plodu je ukryt život, který ji zničí. Když ho tedy smrt bez bázně pohltila, osvobodila život a s ním všechny lidi. Slavný syn tesařův vztyčil svůj kříž nad všepohlcující propastí smrti a převedl lidstvo do příbytku života. Skrze dřevo rajského stromu padl celý lidský rod do hlubin, po dřevě kříže přechází do příbytku života. Na strom byla kdysi naroubována hořkost, nyní byl vštípen roub sladký, v němž poznáváme toho, jemuž neodolá žád-

né stvoření.

Sláva tobě, Kriste, neboť tys postavil svůj kříž jako most nad smrtí, aby po něm přecházely duše z krajiny smrti do krajiny života. Sláva tobě, Kriste, neboť tys přijal tělo smrtelného člověka a učinil z něho pramen života pro všechny smrtelníky. Arciže žiješ! Vždyť tvoji vrahové učinili z tvého života setbu; po způsobu rolníků jej zaseli do hluboké země jako pšenici, aby vzešel a zároveň dal život mnohým. Nuže, nabídněme Kristu svou lásku jako velkou a všezahrnující oběť. Ať tryská bohatství našich chvalozpěvů a modliteb k tomu, který nabídl Bohu za oběť svůj kříž, abychom skrze něj byli všichni štědře obdarováni.

*Z kázání sv. jáhna Efréma Syrského
(4. století)*

Nesme v srdci oheň Ducha

Milé Boží děti, čtyřicátý den po zmrtvýchvstání se Pán Ježíš rozloučil s apoštoly a vstoupil do nebe. Řekl jim, aby šli do celého světa a učili všechny národy to, co je učil on. Mohlo by se zdát, že není možné, aby to dokázali. Vždyť většina z nich byli obyčejní rybáři, kteří dovedli lovit ryby, ale ne učít všechny národy. Ale Pán Ježíš jim slíbil, že na to nebudou sami. Že neviditelně bude s nimi po všechny dny až do konce světa. A předpověděl jim, že jim pošle Ducha Svatého, který jim k tomu dá sílu, všechno je naučí a připomene jim všechno, co jim Pán Ježíš říkal. Vybidl je, aby zatím zůstali v Jeruzalémě, že na ně po několika dnech sestoupí Duch Svatý.

Víte, že Duch Svatý je Bůh spolu s Otcem a Synem. Proto říkáme, že Bůh je jeden ve třech osobách nebo Nejsvětější Trojice. Připomínáme si to, když říkáme: „Ve jménu

Otce i Syna i Ducha Svatého.“ Uposlechli a čekali v Jeruzalémě devět dní. Hodně se modlili spolu s ostatními přáteli Pána Ježíše. A především s Pannou Marií, která byla s nimi jako Matka uprostřed svých milovaných dětí.

Desátého dne – byla to neděle – asi v devět hodin ráno na ně sestoupil Duch Svatý. V domě, kde byli, se ozval hukot, jako když táhne silný vítr, nad hlavami apoštolů se objevily plameny ohně. Bylo to znamení toho, že na apoštoly sestoupil Duch Svatý. V jejich srdcích se rozhořel oheň velké lásky k Bohu i k lidem; moudrosti, aby dovedli krásně mluvit ke všem lidem o Pánu Ježíši; statečnosti a odvahy, aby se ničeho nebáli. Svatý Petr, který v noci před Velkým pátkem ze strachu zapíral, že zná Pána Ježíše, teď nadšeně o něm mluvil před obrovským zástupem tak, že hned asi tři tisíce lidí v něj uvěřily.

Když potom nepřátelé Pána Ježíše zakazovali apoštolům o něm mluvit, vyhrožovali jim a chtěli je zabít, svatý Petr o ostatní apoštolové jim říkali, že je třeba poslouchat více Boha než lidí, a dál učili o Pánu Ježíši. Když je dali zbičovat, odcházeli s radostí, že mohli něco pro něho vytrpět. Nikdy se nemstili, modlili se i za ty, kteří je pronásledovali. Jak říká Písmo svaté: „Nenech se přemoci zlem, ale přemáhej zlo dobrem.“ A i mnozí z nepřátel, když viděli, jak křesťané jednají, změnili se a sami se také stávali křesťany.

Duch Svatý působil tak, že Boží rodina, nazývaná církev, stále rostla úžasně rychle. Během několika roků už byla v mnoha zemích v Evropě, v Asii a v Africe. I nevěřící lidé nad tím žasli – a žasnou dodnes – jak mohlo těch několik rybářů vytvořit v mnoha národech takové společenství. I když se stále mnozí mocní snažili a snaží Kristovu církev zničit všemi prostředky své moci, ona trvá a roste stále každým křtem.

Duch Svatý je dárcem všech milostí, nejvzácnějších darů, které Bůh vkládá do srdcí, zvláště ve svátostech. Už při křtu z nás Duch Svatý udělal děti Boží. I nám platí slova Pána Ježíše: „Nebojte se! Já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa.“ I s námi je Panna Maria, má nás ráda jako své milované děti, chrání nás a pomáhá nám. I nám se může stát, že se nám někdo bude posmívat nebo jinak ubližovat za to, že máme rádi Pána Ježíše a snažíme se žít jako děti Boží. Ale i nám Duch Svatý chce dávat odvahu a statečnost, abychom se nebáli.

Ani my se nemáme nikdy mstít, máme se modlit i za ty, kdo nám ubližují, a učit se i za zlo odplácet dobrem. A tak i my uvidíme, jak se z nepřátel stávají přátelé. I nám chce Duch Svatý dávat radost a pokoj srdce, i kdyby nás něco trápilo. I my prosme o

„oheň Ducha Svatého“, o lásku k Bohu a ke všem lidem, o moudrost, statečnost, radost a ostatní dary Ducha Svatého. Třeba krátkou modlitbou: „Přijď, Duchu Svatý, naplň srdce svých věřících a zapal v nich oheň své lásky.“ Je to oheň planoucích srdcí, který má hořet v našich srdcích a zapalovat další. Oheň, o kterém říká Pán Ježíš: „Oheň jsem přišel vrhnout na zem, a jak si přeji, aby už vzplanul.“

S pomocí Ducha Svatého a pod ochranou Panny Marie nesme v srdci tento oheň, chraňme jej, aby jej nezhasila žádná vichřice těžkého hříchu, a donesme jej až k nejtěšnějším setkání s Pánem Ježíšem a s Pannou Marií na věčnosti.

P. Bohumil Kolář Immaculata

Koutek pro děti – Svatodušní svátky (Letnice)

Písmo svaté vypráví, že sedm týdnů po Velikonocích sestoupil v Jeruzalémě na skupinu 120 učedníků Duch Svátý. Bylo to krátce poté, co se jim vzkříšený Ježíš přestal zjevovat, aby definitivně zasedl po Otcově pravici v nebi. Židé v těch dnech právě slavili Letnice - tj. radostnou připomínku uza-

vření smlouvy s Hospodinem, při kterém dostali darem Desatero přikázání. Také pro nás křesťany jsou Letnice radostnou připomínkou vzácných Božích darů. **V tajence si můžeš přečíst, co nám před jejich slavením vzkazuje Pán Ježíš.**

Návod: Hráči pečlivě přepíší písmenka z barevné tabulky do tabulky prázdné podle

čísel u každého sloupce od jedničky do patnáctky. Tajenku pak přečtou po řádcích.

4	13	9	5	1	14	10	6	15	2	8	11	3	7	12
---	----	---	---	---	----	----	---	----	---	---	----	---	---	----

S	Í	T	T		L	E	A	U	D	E		O	N	S
A	O	A		D	,	T			U	V	É	CH	S	H
R	Á	A	Ý	K	S				T	N		E		V
S		Í	T			,	O		S	P		E	U	
		D	A		M	E		I		U	T		B	E
Ě	N		D		A	A	K		S		Ž	V	Y	
	M	C	K	S	Ě		O	!	Á	E	Z	M	N	E

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----

LETNÍ ŠKOLA BOŽÍHO SLOVA

28.-31. 7. 2021
Arcibiskupský kněžský seminář

BOŽÍ POŽEHNÁNÍ vs. LIDSKÁ SLABOST Jak Bible upravit o životě každého z nás.

Pořádá Katechetické centrum arcibiskupství olomouckého

Josef **Mikulášek**
Jan **Liška**
Marie **Klašková**
Petr **Chalupa**
Jaroslav **Franc**

Letní škola tě vtáhne do světa Bible. Ukáže ti, jak biblické příběhy o Abrahámovi, Jakobovi a Josefovi osvětlují naše životní cesty a nabídnou inspiraci, jak se nechat doprovázet Božím slovem na své cestě životem.

Příhlašování a více informací na
www.katechetiolomouc.cz